

Abstract Prof.dr. Andrea Evers

Hoogleraar gezondheidspsychologie aan de Universiteit Leiden en als Medical Delta hoogleraar tevens verbonden aan de TU Delft en Erasmus Universiteit Rotterdam

You get what you (don't) expect? Hoe het placebo effect kan bijdragen aan betere zorg

Van veel reguliere behandelingen weten we niet wat de werkzame ingrediënten zijn. Zo kan het effect van een placebopil even groot zijn als bijvoorbeeld een antidepressivum of een pijnstillert. De effecten van veel behandelingen in de gezondheidszorg worden dan ook voor een deel verklaard door andere factoren dan het middel of de behandeling zelf. Voorbeelden voor deze factoren zijn het vertrouwen dat de behandelaar uitstraalt, de verwachting die iemand ten aanzien van een behandeling heeft en eerdere ervaringen die iemand heeft met behandelingen. Al deze factoren kunnen invloed hebben op behandeluitkomsten. Met deze bevindingen wordt in de reguliere gezondheidszorg echter nog nauwelijks rekening gehouden. Dit terwijl we met behulp van deze kennis de behandelingen zouden kunnen optimaliseren en tegelijkertijd mogelijke nadelige gevolgen van behandelingen (zoals risico's of bijwerkingen) zouden kunnen verminderen. Mensen vragen ook in toenemende mate om een actieve deelname in de beslissingen over hun behandelingen en willen hier zo veel mogelijk zelf aan bijdragen. Ook hier wordt momenteel nog nauwelijks gebruik van gemaakt, terwijl de zorgkosten en de zorgvraag toenemen. In deze lezing zal de rol van deze factoren voor gezondheid en ziekte, zoals die bij het placebo effect een rol spelen, worden behandeld. Hierbij zal ook vooral aandacht worden besteed aan de mogelijkheid om via psychologische processen direct lichamelijke processen, zoals het immuunsysteem, te beïnvloeden. Tevens wordt een inkijk gegeven welke innovatieve behandelingen hiervoor momenteel ontwikkeld worden. Hiermee kan deze kennis worden vertaald naar toepassingen voor de reguliere gezondheidszorg.

Leerdoelen

- Inzicht in de werking van placebo en nocebo effecten voor de klinische praktijk
- Begrijpen van de psychologische en neurobiologische mechanismen van placebo en nocebo effecten
- Leren van therapeutische technieken hoe het placebo en effect optimaal in de praktijk ingezet kan worden en nocebo effecten voorkomen kunnen worden

Biografie

ANDREA EVERS is hoogleraar gezondheidspsychologie aan de Universiteit Leiden en als Medical Delta hoogleraar tevens verbonden aan de TU Delft en Erasmus Universiteit Rotterdam. Ze promoveerde in 2003 aan de Radboud Universiteit (cum laude). In 2011 werd ze benoemd als hoogleraar psychobiologie van somatische aandoeningen aan de Radboud Universiteit en in 2013 werd ze hoogleraar gezondheidspsychologie aan de Universiteit Leiden. Ze ontving verschillende prestigieuze onderzoekssubsidies van de Nederlandse vereniging voor wetenschappelijk onderzoek NWO (bijv. Veni, Vidi, Vici) en de Europese Research Council (bijv. ERC Consolidator Grant). Ze is tevens als klinisch psycholoog BIG en cognitief gedagstherapeut (VGCT) werkzaam in het Leids Universitair Behandelcentrum (LUBEC). In 2019 werd ze gekozen als lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en ontving ze de Stevinpremie, de hoogste erkenning in Nederland voor wetenschappelijk onderzoek met maatschappelijke impact. Ze publiceerde meer dan 200 internationale artikelen over haar onderzoekslijn.